

Studiehandledning för kursen

Vuxenpedagogik och livslångt lärande, 7,5 hp

Adult Education and Lifelong Learning 7, 5 ECTS Credits

- **Varför livslångt lärande?**
- **Vilken betydelse har lärandet idag för individen, samhället och arbetslivet?**
- **Är det någon skillnad i att lära som vuxen och att lära som barn/ung?**
- **Var och hur lär vuxna?**

Varmt välkommen till en spännande bildningsresa!

Vuxenpedagogik och livslångt lärande

7,5 hp

Kurskoder: **PEG200, PEG210**

Kontaktuppgifter Funktion	Namn	Adress
Kursgivande institution	Institutionen för pedagogik och didaktik	www.edu.su.se
Kursansvarig	Petros Gougoulakis	petros.gougoulakis@edu.su.se
Kursadministratör	Ian Henshaw	ian.henshaw@edu.su.se
Seminarieledare (gr 1, gr 2)	Petros Gougoulakis Malgorzata Malec Rawinski	malgosia.malec@edu.su.se

Kursens syfte och lärandemål

Vuxenpedagogik är ett samlingsbegrepp för olika tankar, idéer, kunskaper och teorier om vuxna individers lärande i olika miljöer och former. Kunskap, (ut)bildning och lärande är centrala ingredienser i debatten om samhällets karaktär idag och i framtiden. Synen på lärandet i vår tid har förändrats och förknippas inte bara med formella utbildningar och institutioner. Att människor lär sig under hela livet och i olika sammanhang är numera allmänt erkänt. Lärandets *livsvidda* dimension är lätt att förstå men begreppet *livslångt lärande* kan anta olika betydelser. Det får sin konkreta innebörd när den realiseras i bestämda utbildningspolitiska reformer och omsätts i avsiktliga pedagogiska handlingar (lärprocesser). Livslångt lärande är både en idé om människans förmåga att lära och en politisk ambition att göra lärandet möjligt för alla.

De studerande utvecklar kunskaper om vuxna individers lärandevillkor i olika miljöer, såväl i formella utbildningsinstitutioner som i arbetslivet och på fritiden. I studiet av olika utbildningsarenor aktualiseras lärar-/ledarskapets betydelse för skapandet av meningsfulla och effektiva lärmiljöer för vuxna deltagare.

Kursen introducerar vissa centrala begrepp som diskuteras på ett kritiskt sätt, t.ex., livslångt och livsvitt lärande, lärande i arbetslivet, folkbildningsmässigt lärande, validering (värdering och bedömning) av kunskaper och kompetenser.

Efter genomgången delkurs förväntas deltagarna kunna:

- kritiskt analysera företeelser som livslångt lärande, relationen mellan bildning och utbildning samt validering av kunskap och kompetenser,
- redogöra för olika vuxenutbildningsmiljöers pedagogiska särdrag, (som t.ex. kommunal vuxenutbildning, folkbildning, yrkesutbildning, högre utbildning)
- använda begrepp och teorier om vuxnas lärande för att analysera relationen mellan utbildning, arbete och medborgarskap,

- resonera om hur vuxenpedagogiska kunskaper kan påverka planeringen av utbildningar för vuxna.

Syftet är vidare att kursdeltagarna skall utveckla ett kritiskt förhållningssätt till förekommande begrepp och teorier inom ämnesområdet *vuxnas lärande*.

Seminarieschema

<p>v. 49 Ti 3/12 10:00-12:00</p>	<p>2403*</p> <p>(samtliga)</p>	<p>Introduktion (Petros Gougoulakis)</p> <p><u>Innehåll:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kursens uppläggning - Vuxenpedagogik som kunskapsfält <p><u>Litteratur:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rubenson (2010). 'Adult Education Overview'. (11 sidor) [PDF. Tillgänglig på mondo] 2. Regmi, K. D. (2015). 'Lifelong learning: Foundational models, underlying assumptions and critiques.' [PDF. På mondo]
<p>v. 50 Ti 10/12 13:00-15:00</p>	<p>2403*</p> <p>(samtliga)</p>	<p>Föreläsning I (Malgorzata Malec Rawinski) – På engelska! </p> <p><u>Tema:</u> Teorier om vuxnas lärande /Adult learning theories</p> <p><u>Litteratur:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Illeris, ed. (2009). <i>Contemporary theories of learning: learning theorists—in their own words</i>. (Kap. 1, 2, 6, 8, 10, 14, 15). [PDF. Tillgänglig på SUs bibliotek: https://libris.kb.se/bib/11718487] 2. Alheit, P. (2005). "Stories and structures: An essay on historical times, narratives and their bidden impact on adult learning." [PDF. Tillgänglig på mondo]
<p>v. 50 Fr 13/12 09.00-12.00 13.00-16.00</p>	<p>[GRUPP 1] 1503*</p> <p>[GRUPP 2] 1503</p>	<p>Seminarium I (Malgosia)</p> <p>Diskussioner i grupper och redovisning i hel grupp av inläst seminarielitteratur. Deltagarnas frågor står i centrum för seminariet.</p> <p>Obligatorisk närvaro!</p>
<p>v. 51 Må 16/12 16:30-18:30</p>	<p>2403*</p>	<p>Föreläsning II (Petros Gougoulakis)</p> <p><u>Tema:</u> Vuxnas lärande i en föränderlig värld</p> <p><u>Litteratur:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fejes, A., Dahlstedt, M., Olson & M. Sandberg, F. (red.) (2018). <i>Medborgarskap och utbildning för vuxna..</i> 2. Liedman, S-E (2008). <i>Nycklar till ett framgångsrikt liv? – Om EU:s nyckelkompetenser</i>. (46 sidor) [PDF. Tillgänglig på mondo]

<p>v. 51 Fr 20/12 09.00-12.00 13.00-16.00</p>	<p>1511* [GRUPP 1] 1511 [GRUPP 2]</p>	<p>Seminarium II Diskussioner i grupper och redovisning i hel grupp av inläst seminarielitteratur. Deltagarnas frågor står i centrum för seminariet. Obligatorisk närvaro!</p>
<p>v. 2 (2020) Ti 7/1 13.00-15.00</p>	<p>2403</p>	<p>Föreläsning III (Kenneth Abrahamsson) Tema: Miljöer för vuxnas lärande (samt introduktion av gruppuppgift) <u>Litteratur:</u> <ol style="list-style-type: none">1. Larsson (2013). <i>Vuxendidaktik – fjorton tankelinjer i forskningen om vuxnas lärande</i>2. Arbetets Museum (2018). <i>Hållbar kompetensförsörjning – Utmaningar och möjligheter</i> [PDF. Tillgänglig på mondo] (32 s.)3. Andersson & Fejes (2014). "Svensk forskning om validering av vuxn lärande – trender och tendenser". (20 sidor) [PDF. Tillgänglig på mondo]4. Moore, et.al. (2007). "Re-viewing Adult Learning: A Collaborative Self-Directed Learning Model for Adult Educators". (7 sidor) [PDF. Tillgänglig på mondo]5. Merriam (2010). 'Adult Education – Adult Learning, Instruction and Program Planning'. (6 sidor) [PDF. Tillgänglig på mondo]</p>
<p>v. 3 Må 13/1 09.00-12.00 13.00-16.00</p>	<p>[GRUPP 1] 2519* [GRUPP 2] 2519</p>	<p>Seminarium III Petros</p> <ol style="list-style-type: none">a. Redovisning av särskild gruppuppgiftb. Diskussion <p>Obligatorisk närvaro!</p>
<p>Lö 18/1 (senast kl. 23.59!)</p>		<p>Inlämning av slutexamination (i mondosajtens inlämningsmapp)</p>

*IPD: Institutionen för pedagogik och didaktik, Frescativägen 54.

Arbetsformer

Kursens innehåll struktureras kring några centrala teman som ligger till grund för föreläsningarna, seminarierna och litteraturstudierna.

Föreläsningen är en i många avseenden "gammal" undervisningsform och det finns olika uppfattningar om dess pedagogiska värde. En del menar att föreläsningens främsta funktion i en akademisk kontext är att presentera en struktur och introducera vissa centrala begrepp som sedan hjälper studenterna att läsa vidare i kurslitteraturen. Föreläsningarna är inte ett återgivande av innehållet i kurslitteraturen utan en orientering i de ämnen som avhandlas i kurslitteraturen. Föreläsningen kan också vara ett tillfälle att utmana invanda föreställningar och stimulera till reflektion, omprövning och kritiskt tänkande.

För andra är föreläsningen en passiviserande envägskommunikation som ställs mot andra mera aktiva former för deltagande och interaktion. Arbetsätt enligt vilket studenter aktivt bearbetar information från böcker och föreläsningar och förankrar dessa till sina erfarenheter anses leda till bättre och djupare inläring. Lagom strukturerade diskussioner med andra deltagare och med seminarieledaren ger rika möjligheter till lärande under förutsättning att det dialogiska utbytet är öppet, tillåtande och respektfullt.

I denna kurs är föreläsningarna och seminarierna upplagda så att de utgör en helhet.

Var och en av de tre seminarierna föregås av en föreläsning strukturerad utifrån föreläsarens "pedagogiska stil". Inför varje tema meddelar ansvarig föreläsare, och tillika seminarieledare, anvisningar om föreläsningens innehåll, litteratur och eventuella uppgifter för diskussioner på seminariet.

Generellt sett kan arbetsgången se ut på följande sätt:

- I. **Varje kursdeltagare läser kurslitteraturen och för anteckningar – helst reflekterande sådana – med anknytning till den lästa seminarielitteraturen (och föreläsningen). Dessa tas sedan med på seminariet och utgör grund för diskussioner i mindre grupper där alla får komma till tals. Använd gärna "Läsmodell – fyrfältare" nedan.**

Läsmodell – fyrfältare (FÖRSLAG!)

Centrala tankar i de lästa texterna (<i>Speglade läsning</i>)	Frågor om textens innehåll – Frågor till texten (<i>Kritisk läsning</i>)	Vad är viktigt av det inlästa för min framtida yrkesverksamhet? (<i>Texten möter praktiken</i>)	Eftertankar (<i>kunskapstillskott</i>)
Efter genomläsning, vad är det du finner angeläget? Vad vill författaren säga? Vad är den lästa textens huvudtema? Finns några	Frågor till texten, men även egna frågor och reflektioner. Vad talar emot tankar i boken? Vad gör dig kritisk?	Vad slår an hos dig av det författaren vill säga? Hur påverkas dina tankar? Vad är	"Vad har jag lärt mig?"

centrala begrepp? Vilka argument kan du hitta som talar för olika ståndpunkter?		viktigt för dig?	
---	--	------------------	--

- II. **Varje diskussionsgrupp redovisar sitt arbete inför hela klassen och i samband med det presenterar gruppen en fråga för öppen diskussion. Frågans relevans bör dock motiveras!**
- III. **Närvaro vid seminarierna är obligatorisk.** Detta av flera skäl – flera av frågeställningarna som väcks i litteraturen är av den art att de behöver diskuteras och utvecklas i ett reflekterande samtal. Detta görs bäst i seminarieform. Deltagare som inte kan närvara vid något enstaka seminarium skriver i regel som ersättning ett reflekterande referat av litteraturen som hör till det aktuella seminariet. Kompensationsuppgiften, som inte bör överstiga 1200 ord, lämnas in i den egna inlämningsmappen på mondo. Varje seminarieledare kommer dock att meddela vad som exakt gäller i samband med frånvaro på respektive seminarium inklusive formen och omfattningen av ersättningsuppgiften.

Rent principiellt bygger kursens uppläggnings på att varje deltagare tar ansvar för sitt lärande inom de föreskrivna kunskapsområden och konstruktivt bidrar till kunskapsutbyte under seminarierna.

Inom ramen för kursplanen ges de studerande möjlighet att påverka undervisningsformer och arbetssätt!

Examination

Underlaget för examinationen består av

- 1) en gruppuppgift som redovisas på tredje seminariet den 13 januari 2020, och
- 2) en avslutande individuell skriftlig examination i form av hemtentamen som lämnas in lördag 18 januari 2020.

Mer detaljerad information om gruppuppgiften och slutexaminationen på kursen ges på kursintroduktionen.

Förekommande inlämningsuppgifter utgör kritiska undersökningar av en eller flera frågeställningar med anknytning till seminariernas innehåll och bedöms efter en sjugradig skala från A till F (se betygsriterier nedan). F och Fx är underkända betyg. Vid Fx erbjuds ett kompletteringstillfälle inom en månad efter att betyget har meddelats av examinatorn. Möjlighet till en ny tentamen (omtentamen) meddelas i samband med att betygen från ordinarie examination är inrapporterade.

Underkända efter andra examinationstillfället får examineras i samband med att kursen ges efterföljande termin och mot de föreskrifter som gäller då.

Deltagandet på seminarierna är obligatoriskt och förväntas vara aktivt.

Den som har godkänts i prov får ej undergå förnyat prov för högre betyg!

Att uppgiften är individuell innebär följande: Din text ska vara en självständigt skriven text, som du själv har författat. Den ska vara skriven på dator och vara *språkligt väl genomarbetad*. Citat, referat och anföringar ska vara korrekt återgivna. I texten ska det alltså framgå att du satt dig in i och tillgodogjort dig kurslitteraturen, men också att Du förmår föra ett självständigt och underbyggt resonemang kring de frågor som behandlas.

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor än kurslitteraturen, men inte som ersättning för denna. Såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text) utan att ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att Du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter som Du funnit på nätet, eller en studiekamrats hemtentamen.

Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. I samband med bedömningen används på universitetet ett plagiatprogram för att spåra eventuella plagiat.

Stöd i studierna

Om problem uppstår i dina studier, är det viktigt att Du på ett tidigt stadium underrättar den gruppansvariga läraren.

Om Du har ett dokumenterat funktionsnedsättning som påverkar din studieaktivitet bör Du kontakta Sektionen för studentstöd på SU. Du kan då få hjälp av olika slag, t ex anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid och/eller teckenspråkstolkning.

Betygskriterier

Examinationsuppgiften bedöms från A till F i förhållande till lärandemålen som presenteras i tabell 1.

Tabell 1. Betygskriterier i förhållande till varje lärandemål.

Betygsgrad och benämningar	Den studerande redogör för grundläggande teorier med relevans för vuxnas lärande	Den studerande använder centrala begrepp och relaterar dessa till varandra	Den studerande diskuterar olika aspekter av vuxnas lärande
A Utmärkt	Studenten visar i sina svar utmärkt förmåga att förstå, analysera, kritiskt granska och tolka teorier i anslutning till respektive uppgift.	Relaterar de begrepp som examinationsfrågorna aktualiserar till varandra och till grundläggande	Diskuterar på ett utmärkt sätt (tydligt och argumenterande) såväl muntligen som i skrivuppgifter olika aspekter av vuxnas lärande.

	Examinationsfrågorna besvaras med hjälp av korrekta referenser till kurslitteraturen och föreläsningarna.	synsätt på lärande på ett utmärkande (framstående och övertygande) sätt.	
B Mycket bra	Studenten visar i sina svar mycket bra förmåga att förstå, analysera, kritiskt granska och tolka teorier i anslutning till respektive uppgift. Examinationsfrågorna besvaras med hjälp av korrekta referenser till kurslitteraturen och föreläsningarna.	Relaterar de begrepp som examinationsfrågorna aktualiserar till varandra och till grundläggande synsätt på lärande på ett relevant (underbyggt) sätt.	Diskuterar på ett mycket tydligt och argumenterande sätt såväl muntligen som i skrivuppgifter olika aspekter av vuxnas lärande.
C Bra	Studenten visar i sina svar bra förmåga att förstå, analysera, kritiskt granska och tolka teorier i anslutning till respektive uppgift. Examinationsfrågorna besvaras i stort sett med hjälp av korrekta referenser till kurslitteraturen och föreläsningarna.	Relaterar de begrepp som examinationsfrågorna aktualiserar till varandra och till grundläggande synsätt på lärande på ett bra sätt.	Diskuterar på ett bra sätt (tydligt och argumenterande) såväl muntligen som i skrivuppgifter olika aspekter av vuxnas lärande.
D Tillfredställande	Studenten visar i sina svar tillfredsställande förmåga att förstå, analysera, kritiskt granska och tolka teorier i anslutning till respektive uppgift. Examinationsfrågorna besvaras delvis med hjälp av korrekta referenser till kurslitteraturen och föreläsningarna.	Relaterar de begrepp som examinationsfrågorna aktualiserar till varandra och till grundläggande synsätt på lärande på ett tillfredställande sätt.	Diskuterar på ett tillfredsställande tydligt och argumenterande sätt såväl muntligen som i skrivuppgifter olika aspekter av vuxnas lärande.
E Tillräckligt	Studenten visar i sina svar tillräcklig förmåga att förstå och tolka teorier i anslutning till respektive uppgift. Examinationsfrågorna besvaras bara delvis med hjälp av korrekta referenser till	Relaterar de begrepp som examinationsfrågorna aktualiserar till varandra och till grundläggande synsätt på lärande på ett acceptabelt sätt.	Diskuterar tillräckligt tydligt och argumenterande såväl muntligen som i skrivuppgifter olika aspekter av vuxnas lärande.

	kurslitteraturen och föreläsningarna.		
Fx Innehållsligt och/eller språkligt otillräckligt – behöver kompletteras	Studenten visar i sina svar otillräcklig förmåga att förstå, analysera, kritiskt granska och tolka teorier i anslutning till respektive uppgift. Examinationsfrågorna besvaras knappast med hjälp av korrekta referenser till kurslitteraturen och föreläsningarna.	Relaterar de begrepp som examinationsfrågorna aktualiserar till varandra och till grundläggande synsätt på lärande på ett otillräckligt sätt.	Diskuterar inte tillräckligt tydligt och argumenterande i muntliga och skriftliga uppgifter olika aspekter av vuxnas lärande. Inlämnade uppgifter behöver i vissa avseenden arbetas om för godkänt betyg på kursen.
F Texten tyder på stora brister i förståelsen av kursens innehåll.	Underlag för bedömning saknas helt eller är helt undermåligt.	Underlag för bedömning saknas helt eller är helt undermåligt.	Underlag för bedömning saknas helt eller är helt undermåligt.

Ovannämnda betygsgränser vägs samman för ett slutbetyg på examinationsuppgiften

Kurslitteratur (obligatorisk)

- Alheit, P. (2005). "Stories and structures: An essay on historical times, narratives and their bidden impact on adult learning." *Studies in the Education of Adults*, 37:2, 201-212, DOI: 10.1080/02660830.2005.11661517 [PDF. Tillgänglig på mondo]
- Andersson, P. & Fejes, A. (2014). "Svensk forskning om validering av vuxnas lärande – trender och tendenser". *Pedagogisk Forskning i Sverige*, årg 19, nr 4-5, s. 324-344. [PDF. Tillgänglig på mondo]
- Arbetets Museum (2018). *Hållbar kompetensförsörjning – Utmaningar och möjligheter* [PDF. Tillgänglig på mondo] (32. sidor)
- Fejes, A., Dahlstedt, M., Olson & M. Sandberg, F. (red.) (2018). *Medborgarskap och utbildning för vuxna. Om komvux, folkhögskola och medborgarskapandets praktiker*. Lund: Studentlitteratur (170 sidor).
- Illeris, K. (ed.) (2009). *Contemporary theories of learning: learning theorists—in their own words*. New York: Routledge [PDF. Tillgänglig som e-bok via SUs bibliotek: <https://libris.kb.se/bib/11718487>] (Kap. 1, 2, 6, 8, 10, 14, 15, ca 100 sidor)
- Larsson, S. (2013). *Vuxendidaktik – fjorton tankelinjer i forskningen om vuxnas lärande*. Stockholm: Natur&Kultur (243 s.)
- Liedman, S-E (2008). *Nycklar till ett framgångsrikt liv? – Om EU:s nyckelkompetenser*. Skolverket, 46 s. [PDF. Tillgänglig på mondo]

Stockholms
universitet

- Merriam, S.B. (2010). 'Adult Education – Adult Learning, Instruction and Program Planning'. In: Penelope Peterson, Eva Baker, Barry McGaw, (Editors), *International Encyclopedia of Education*, volume 1, Oxford: Elsevier, s. 12-17. [PDF. Tillgänglig på mondo]
- Moore, Ti'eshia et.al. (2007). "Re-viewing Adult Learning: A Collaborative Self-Directed Learning Model for Adult Educators". *Adult Education Research Conference*. (7 sidor)
<https://newprairiepress.org/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=2590&context=aerc>
- Regmi, K. D. (2015). 'Lifelong learning: Foundational models, underlying assumptions and critiques.' *International Review of Education* 61(2), DOI: 10.1007/s11159-015-9480-2 (19 sidor)
- Rubenson, K. (2010). 'Adult Education Overview'. In: Penelope Peterson, Eva Baker, Barry McGaw, (Editors), *International Encyclopedia of Education*, volume 1, Oxford: Elsevier, s. 1-11. [PDF. Tillgänglig på mondo]

Ytterligare litteratur på ca 200 sidor tillkommer som väljs i samråd med studenterna utifrån fördjupningsuppgiften om en vuxenpedagogisk miljö.